

**«Шахтинск қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі»
ММ қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін
ішкі талдау қорытындылары бойынша
Анықтама**

Шахтинск қаласы

2026 ж. 12.06

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6, 8-баптарына және Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына сәйкес, «Шахтинск қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ 2026 жылғы 14 мамырдағы № 34 бұйрығымен бекітілген жұмыс тобы 2026 жылғы 19 мамырдан бастап 2026 жылғы 27 маусымға дейінгі кезеңде «Шахтинск қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ (бұдан әрі - Бөлім) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізді.

Талданатын кезең: 2025 жыл және 2026 жылдың 5 айы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау мынадай бағыттар бойынша жүргізілді:

- 1) Бөлімнің қызметіне қатысты нормативті – құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) Бөлімнің ұйымдастыру – басқару қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

**I. ТАЛДАУ ОБЪЕКТИСІНІҢ ҚЫЗМЕТІН ҚОЗҒАЙТЫН
НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДЕ ЖӘНЕ ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДЕ
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН АНЫҚТАУ**

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу барысында Бөлімнің қызметін қозғайтын нормативтік-құқықтық актілер және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормаларды анықтау мәніне қатысты құқықтық актілер қаралды. Талдау барысында нормативтік-құқықтық актілер мен құқықтық актілер зерделенді.

Жұмыс тобының сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізген ішкі талдауының қорытындысы бойынша қолданыстағы НҚА-да сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды:

1. Қарағанды облысының әкімдігінің 2023 жылғы 15 қыркүйектегі №66/01 «Мүгедектігі бар адамдарға әлеуметтік көмек көрсету бойынша қосымша шаралар туралы» қаулысының орындалуы барысында нақтылауды және қайта өңдеуді талап ететін жекелеген нормалар анықталды, бұл сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін туындатады. Қаулының қазіргі редакциясында әлеуметтік көмекті алушының жұмыс істемейтін тұлға болуы туралы талаптың нақты көрсетілмеуі түсініксіздік туғызады, бұл төлемдер алу құқықтарын анықтауда қиындықтар тудырады және теріс пайдалану үшін негіз бола алады. Жұмыспен қамту бөлімдері өтініштерді қарастырғанда

медициналық-консультативтік комиссияның (МКК) анықтамаларына сүйенеді, бұл денсаулық жағдайы туралы ақпаратты бұрмалауға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, күтім жасауды міндетті түрде жүзеге асыратын туыстардың болуы туралы ереже де нақтылауды талап етеді. Практикада мүгедектігі бар адамдардың туыстарының бар екендігі, алайда олар басқа елді мекендерде тұратыны және факті бойынша күтім жасау мүмкіндігі жоқтығы жиі кездеседі. Қаулының қазіргі редакциясында осы аспектіні нақты реттеудің болмауы төлемдерді тағайындауда бас тартуларға немесе оларды біржақты түсіндіруге алып келуі мүмкін, бұл пайдакүнемдік мақсаттарда пайдаланылуы мүмкін.

Жою бойынша ұсынымдар:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін минимизациялау және мүгедектігі бар адамдар үшін әлеуметтік көмекке әділ қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ өтініш жолдау қажет, онда өтініш берушінің (алушының) еңбек қызметінің болмауын міндетті шарт ретінде қарастыруды, сондай-ақ бірге тұрмайтын және күтім жасауға объективті мүмкіндігі жоқ туыстар болған жағдайда әлеуметтік көмекті тағайындау мүмкіндігін қарастыруды ұсыну.

2 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 21 маусымдағы № 227 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмекті тағайындау және төлеу қағидалардың 29 және 30-баптарына сәйкес, ақша көмегін тағайындау кезінде «қолайлы жұмыс болмаған жағдайда, мансап орталық жұмыспен қамтуға жәрдемдесу шараларын ұсынады» деп көрсетілген. Алайда, қолданыстағы нормалар еңбекпен қамту процесіне тиісті бақылауды қамтамасыз етпейді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін туындата алады.

Әлеуметтік көмектің атаулылығын арттыру және тікелей атаулы әлеуметтік көмек (АӘК) тағайындауға өтініш жасаудың алдында ресми жұмысқа орналасу жағдайларын болдырмау мақсатында қолданыстағы заңнамаға өтініш берушінің өтініш берген кезде ғана емес, сонымен қатар отбасының табысы ескерілетін барлық есептік кезең ішінде міндетті түрде жұмыспен қамтылуын көздейтін өзгерістер енгізуді қарастыру қажет. Бұл еңбекпен қамтудағы манипуляцияларды болдырмауға мүмкіндік береді.

Жою бойынша ұсынымдар:

«Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмекті тағайындау және төлеу қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы өтініш жолдау қажет, онда атаулы әлеуметтік көмекті алуға үміткер еңбекке жарамды отбасы мүшелері табыс анықтау кезеңінде еңбек қызметімен немесе заңнамада көзделген басқа да еңбекпен қамту түрлерімен айналысуы тиіс. Егер еңбекпен қамту болмаса, уәкілетті орган атаулы әлеуметтік көмекті тағайындау мәселесін қарастырмас бұрын еңбекпен қамтуға жәрдемдесу шараларын ұсынуы тиіс.

Бұл шара әлеуметтік көмек алуда еңбекпен қамтудың және табыстардың шындыққа сай еместігіне байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін минимизациялауға мүмкіндік береді.

3. ҚР Әлеуметтік кодексінің 169-бабына сәйкес, мүгедектігі бар адамдарға мемлекеттік сатып алу заңнамасына сәйкес техникалық реабилитация құралдарымен (ТРҚ) қамтамасыз етіледі, олар жеке тапсырыс бойынша дайындалады. Алайда, қазіргі практика мен қаржыландырудың нақты шектеулерінің болмауы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін туындатып, қажетті құралдарды алу процесін қиындатады.

Әлеуметтік қызметтер порталы арқылы ТЖК-ге тапсырыс беру кезінде тауарлардың және (немесе) көрсетілетін қызметтердің құнын өтеу ретінде ұсынылатын кепілдік берілген соманы айқындау жөніндегі комиссия отырысының хаттамасында белгіленген кепілдік берілген соманың құны асып кеткен жағдайда тапсырыс беруші айырманы өз қаражатынан жабуға міндетті.

Бұл жағдай мүгедектігі бар адамдар үшін тең емес жағдай жасайды, өйткені жеке тапсырыстар бойынша қаржыландырудың шекті мөлшерінің болмауы ТЖК құны бюджеттік мүмкіндіктерден едәуір асып түсетін жағдайларды тудыруға мүмкіндік береді.

Лимиттердің болмауына байланысты Бөлімнің мұндай өтініштерді қабылдаудан және қараудан бас тартуға құқықтық негіздері жоқ. Мысалы, егер П. мүгедектігі бар адам жаңа технология бойынша сан протезіне құны 20,0 млн. теңге тапсырыс берсе, 2026 жылға кепілдендірілген сома 1,3 млн. теңгені ғана құрайды, бұл мүгедектігі бар адамдардың ерікті шешімдеріне және Бөлімнің қосымша қаржыландыруға сұраныстарына байланысты көрсетілуіне алып келеді.

Жою бойынша ұсынымдар:

«Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ мүгедектігі бар адамдарға жеке тапсырыстар бойынша ТРҚ қамтамасыз ету кезінде мемлекеттік сатып алуларға нақты шектеулер енгізу қажеттілігі туралы хат жолдау қажет. Лимиттерді енгізу бюджет қаражатын неғұрлым әділ бөлуді қамтамасыз етуге, сатып алу процесінің ашықтығын арттыруға және қолжетімді қаржыландыру шеңберінде мүгедектігі бар адамдардың оңалтудың қажетті техникалық құралдарын алуына кепілдік беруге көмектеседі.

4. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 22 маусымдағы № 230 бұйрығымен бекітілген Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсететін ұйымдар қызметінің қағидаларында және Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 29 маусымдағы № 263 бұйрығымен бекітілген Халықты әлеуметтік қорғау саласында жартылай стационарлық жағдайда арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету стандартында оңалту орталықтарына жылына бару еселігі жазылмаған.

Бүгінгі күні Қарқаралы ауданының оңалту орталығына жіберу үшін мүгедектігі бар және зейнеткерлік жастағы адамдар қатарынан кезек бар. Ағымдағы жылы оңалту орталығында жартылай стационар жағдайында арнайы әлеуметтік қызмет алған кейбір азаматтар қайта оңалтуға жолдама алуға ниет білдірді.

Арнаулы әлеуметтік қызметтердің кепілдік берілген көлемін ұсыну үшін өтінішке қоса берілетін міндетті құжаттардың бірі көрсетілетін қызметті алушының медициналық картасы болып табылады.

Халықты әлеуметтік қорғау саласында стационарлық жағдайда арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету стандартының 2-тараудың 7-тармағында егер кезекке қойылған күннен бастап бір айдан астам уақыт өтсе, онда қызметтерді алушыны

1) мемлекеттік қызметшілер - 1: бас маман Мырзахметов К.К.- Бөлім басшысының 2026 жылғы 1 сәуірдегі № 25 бұйрығына сәйкес басқа мемлекеттік органға ауысуына байланысты өз еркімен жұмыстан босатылды.

Теріс себептер бойынша жұмыстан шығарылғандар жоқ. Барлық мемлекеттік және азаматтық қызметшілер атқаратын лауазымына қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келеді. Бұрын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, қылмыстық қылмыстар жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау фактілері жоқ. Анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны жоқ.

III. МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН РЕТТЕУ

Бөлім қызметкерлерінің жеке істерін тексеру кезінде жақын туыстары, жұбайлары, жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынысты адамдар анықталған жоқ.

IV. МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Мемлекеттік қызметтер тізіліміне сәйкес Бөлім 19 мемлекеттік қызмет көрсетеді. Мемлекеттік қызметтер бекітілген Мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес көрсетіледі. Мемлекеттік қызметтердің барлық түрлері жеке тұлғаларға тегін көрсетіледі.

01.01.2024ж. бастап 31.12.2024ж. дейін барлығы 1790 мемлекеттік қызмет көрсетілді, оның ішінде: Мемлекеттік корпорация арқылы - 264, ЭҮП - 1095, ақпараттық жүйе арқылы (белсенді түрде) - 256, көрсетілетін қызметті алушымен тікелей байланыс жасау және өтінімді ақпараттық жүйеге қолмен енгізу арқылы көрсетілетін қызметті берушінің ақпараттық жүйелері арқылы - 152.

Есептік кезеңде мемлекеттік қызмет көрсетуге шағым түскен жоқ. Мемлекеттік қызмет көрсету мерзімдерінің бұзылуы анықталмаған.

Халық арасындағы неғұрлым өзекті мемлекеттік қызметтер:

- Мүгедектігі бар адамдарды және мүгедектігі бар балаларды санаторий-курорттық емдеумен қамтамасыз етуге құжаттарды ресімдеу - 502;
- Мүгедектігі бар адамдарды техникалық-көмекші (орнын толтырушы) құралдармен қамтамасыз етуге арналған құжаттарды ресімдеу - 349.

Бөлімде көрсетілетін мемлекеттік қызметтерді көрсету тәртібі туралы ақпарат ғимараттың фойесінде орналасқан, сондай-ақ мемлекеттік қызметтерді алу үшін өзіне-өзі қызмет көрсету бұрышы жұмыс істейді.

Халықты мемлекеттік қызметтерді алу мүмкіндіктері туралы ақпараттандыруды арттыру мақсатында Бөлімнің Фейсбук және Инстаграм әлеуметтік желілерінде жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы ақпарат жарияланады. Бөлім мамандары тұрақты негізде «Электрондық үкімет» веб-порталы арқылы және белсенді форматта мемлекеттік қызметтерді алу мүмкіндіктерін түсіндіре отырып, мүгедектігі бар адамдарға консультациялар өткізеді.

16 мемлекеттік қызмет «Әлеуметтік көмек», «Е-собес», «ХҚКО», «Шетелдік жұмыс күші» ақпараттық жүйелері арқылы көрсетіледі.

Мамандар мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандарттарында көзделмеген артық құжаттарды талап етпейді.

6 мемлекеттік қызмет көрсету кезінде:

1) Мүгедектігі бар адамдарды протездік-ортопедиялық көмекпен қамтамасыз етуге құжаттарды ресімдеу;

2) Мүгедектігі бар адамдарды техникалық-көмекші (компенсаторлық) құралдармен қамтамасыз етуге құжаттарды ресімдеу;

3) Жүріп-тұруы қиын бірінші топтағы мүгедектігі бар адамдарды жеке көмекшімен қамтамасыз етуге құжаттарды ресімдеу;

4) Есту бойынша мүгедектігі бар адамдарды ымдау тілі маманының қызметімен қамтамасыз етуге құжаттарды ресімдеу;

5) Мүгедектігі бар адамдарды арнайы жүріп-тұру құралдарымен қамтамасыз етуге арналған құжаттарды ресімдеу;

6) Мүгедектігі бар адамдарды және мүгедектігі бар балаларды санаторий-курорттық емдеумен қамтамасыз етуге құжаттарды ресімдеу

Бөлімнің мамандары Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығымен бекітілген Ережелерді басшылыққа алады:

1) Мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес жүріп-тұруы қиын бірінші топтағы мүгедектігі бар адамдар үшін жеке көмекшінің қызметтерін ұсыну қағидалары;

2) Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мүгедектігі бар адамдар мен мүгедектігі бар балаларға санаторийлік-курорттық емдеуді ұсыну қағидалары;

3) Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мүгедектігі бар адамдарды протездік-ортопедиялық көмекпен, техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдармен, арнаулы жүріп-тұру құралдарымен, оларды ауыстыру мерзімдерін қоса алғанда, қамтамасыз ету қағидалары;

4) Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес есту кемістігі бар мүгедектігі бар адамдар үшін ымдау тілі маманының қызметтерін ұсыну қағидалары.

Жоғарыда көрсетілген мемлекеттік қызметтер баламалы негізде көрсетілуі мүмкін, бұл өз кезегінде мемлекеттік әкімшілік қызметшінің көрсетілетін қызметті алушымен тікелей байланысы арқылы қызмет көрсетуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне әкеп соғады.

Жою бойынша ұсынымдар:

«Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаменті» РММ мемлекеттік қызмет көрсету жөніндегі нормативтік құқықтық актілерге қызмет көрсетудің баламалы негізін алып тастауға қатысты өзгерістер енгізу туралы хат жолдасын.

V. РҰҚСАТ БЕРУ ФУНКЦИЯЛАРЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ.

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 123 бұйрығымен бекітілген Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларына сәйкес Бөліммен «Еңбекші көшіп келушіге рұқсаттар беру және ұзарту» рұқсат беру функцияларына қатысты мемлекеттік қызмет көрсетіледі.

Қызмет «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы көрсетіледі, көрсетілетін қызметті алушымен тікелей байланыстың болмауына байланысты, сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталмаған..

VI. БАҚЫЛАУ-ТЕКСЕРУ ФУНКЦИЯЛАРЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Шахтинск қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі мемлекеттік мекемесінің ережесіне сәйкес бақылау-тексеру функциялары жоқ.

VII. БЮДЖЕТ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ҚАРАЖАТЫН ИГЕРУ ЖӘНЕ БӨЛУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Бөлімде және Орталықта бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне сәйкес жүргізіледі, осыған байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері жоқ.

VIII. ЖЕКЕ ЖӘНЕ ЗАНДЫ ТҮЛҒАЛАРМЕН ШАРТТАР ЖАСАСУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу электрондық мемлекеттік сатып алу порталы арқылы тікелей байланыссыз <https://www.goszakup.gov.kz/> және «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2024 жылғы 9 қазандағы № 687 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.

IX. АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ӘЗІРЛЕУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ

Бөлім ақпараттық жүйелерді әзірлеу болып табылмайды, ақпараттық жүйелерді пайдалану ақпараттық жүйелерді теңгерім ұстаушылар ұсынған нұсқаулықтарға сәйкес жүргізіледі, ақпараттық жүйелерді пайдалану кезінде проблемалар туындаған жағдайда штаттық режимде шешу үшін ақпараттық жүйелерді сүйемелдейтін ұйымдарға (ҰАТ АҚ, ТРМЦ АҚ) тиісті хаттар жіберіледі.

X. ТАЛДАУ ОБЪЕКТІСІНІҢ ҰЙЫМДЫҚ-БАСҚАРУШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНЕН ТУЫНДАЙТЫН ӨЗГЕ ДЕ МӘСЕЛЕЛЕР БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТІ ЗЕРДЕЛЕУ.

Жоқ.

Талдау барысында Бөлімде 5 сыбайлас жемқорлық қатері анықталды, оның ішінде 4- НҚА-да, 1- мемлекеттік қызметте.

XI. ҚОРЫТЫНДЫ

Қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды жақсарту жөніндегі ұсыныстар:

- қызметкерлердің «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» және «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Заңдарының талаптарын тиісінше сақтауын қамтамасыз ету;

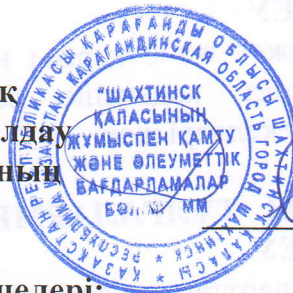
- Бөлім қызметкерлері арасында көрсетілетін мемлекеттік қызметтер бойынша түсіндіру іс-шараларын жүргізуді жалғастыру. Мемлекеттік қызметтер көрсетудің бекітілген қағидаларына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсетуге;

- азаматтардың өтініштерімен жұмыс істеуде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын қатаң басшылыққа алуға;

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлесін.

Қосымша: Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау қорытындылары бойынша айқындалған сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жұмыс тобының басшысы

Р.И. Меллятова

Жұмыс тобының мүшелері:

басшысының орынбасары

А. А. Сагадиева

әлеуметтік бағдарламалар секторының меңгерушісі

А. А. Шыныбаева

әлеуметтік серіктестік, атаулы әлеуметтік және тұрғын үй көмегі секторының меңгерушісі

Е.П. Бердиханова

әлеуметтік бағдарламалар секторының бас маманы

М. В. Ким

Шахтинск қаласының қоғамдық кеңесінің мүшесі

Р.Т. Манапов